

Temat: NARODZINY ISLAMU I JEGO PODBOJE - 1 godz.**1. Arabowie**

a) Koczownicze plemiona semickie, które zamieszkiwały Półwysep Arabski. Żyły w rodzinnych klanach. Zajmowały się hodowlą wielbłądów, owiec i kóz, rzemiosłem i handlem, wykorzystując położenie Płw. Arabskiego między kontynentami: Europą, Azją i Afryką.

b) Arabowie wierzyli w wielu bogów, którzy objawiali się pod postaciami ciał niebieskich.

2. Mahomet — twórca religii monoteistycznej Arabów — islamu.

a) Żył w Mekce na przełomie VI/VII w. Zajmował się handlem. Od 610 r. miał szereg objawień (m.in. ukazał mu się Archanioł Gabriel), dzięki którym stworzył podstawy nowej religii.

b) Mahomet uważał siebie za proroka, którego wybrał Bóg, by ludzie powrócili do wiary Abrahama, wprowadził wśród Arabów monoteizm. Głosił nieuchronność Sądu Ostatecznego dlatego nakazywał całkowite podporządkowanie się człowiekowi woli bożej.

c) W 622 r. został zmuszony do ucieczki z Mekki za głoszenie swoich poglądów. Udał się do Medyny czyli „miasto proroka”). Ucieczkę tą muzułmanie nazywają „hidżra”, jest to data od której muzułmanie rozpoczęli liczenie lat — jest to początek muzułmańskiej nowej ery. Mahometowi udało się przekonać do swoich poglądów część swoich rodaków. W 630 r. zdobył Mekkę i stanął na czele wszystkich plemion. Zjednoczył Arabów. Zmarł w 632 r.

3. Religia — islam

a) jest jeden Bóg = Allach, który zsyła na ziemię proroków, którzy głoszą jego nauki. Mahomet uważał siebie ostatniego proroka Allacha.

b) Człowiek jest zobowiązany do bezwzględnego posłuszeństwa woli bożej. Jego zbawienie zależy od postępowania. Dlatego też słowo muzułmanin pochodzi od słowa muslim — ulegli.

c) Muzułmanie mają 5 filarów wiary: (1) wyznanie wiary (2) jałmużna (3) modlitwa 5 razy dziennie z twarzą zwróconą do Mekki. (4) posty w przepisanych dniach (5) pielgrzymka do Mekki (raz w życiu). Obowiązuje go ścisły post dotyczący wieprzowiny i alkoholu.

d) By uzyskać zbawienie można również wziąć udział w świętej wojnie przeciwko niewiernym („dżihad”). Śmierć w takiej wojnie zapewnia zbawienie.

e) Nauki (objawienia) Mahometa zostały spisane po jego śmierci w księdze „Koran”, składa się ona ze 114 sur (pieśni) i jest kodeksem prawo—religijnym. Koran jest źródłem prawa tzw. szariatu, który reguluje zasady współżycia muzułmanów. Relacje o życiu proroka tworzą tzw. Sunnę – zbiór opowiadań o życiu Mahometa.

4. Powstanie państwa arabskiego Z chwilą śmierci Mahometa w 632 r. władzę nad Arabami przejęli kalifowie, którzy zaczęli wzmacniać państwo arabskie poprzez podboje.

5. Podboje arabskie Rozwój terytorialny państwa arabskiego w VII w. : podbój Persji, Syrii, Palestyny, Egipt, część Afryki Północnej, Anatolia, Cesarstwo Bizantyjskie. W VIII w. podbój Hiszpanii, na wschodzie dotarli do Indii.

6. Osiągnięcia Arabów

Arabowie podbijając tereny przejmowali wiele elementów i je udoskonalali. Rozwinęli: produkcję broni, przemysł szklany i ceramiczny, wytwarzanie pachnidła i papieru, tkactwo (gaza, muślin, adamaszek), kurdyban, safian, wysoki poziom medycyny. Rozwój kultury: tłumaczenia na język arabski dzieł starożytnych, zakładanie szkół, bibliotek, rozwój matematyki, cyfry arabskie. Rozwój architektury: meczety z wieżyczkami (minarety), pałace kalifów zdobione mozaikami, motywami roślinnymi zwane arabeskami.

Temat: ŚWIT NARODÓW EUROPEJSKICH – PAŃSTWO KAROLA WIELKIEGO

1 godz.

1. **Frankowie** – plemię germańskie, które zamieszkiwało nad dolnym Renem i Skaldą.

2. **Powstanie państwa Franków.**

a) Pod koniec V w. **Chlodwig z rodu Merowingów** (481 – 511) zjednoczył plemiona frankońskie i utworzył państwo. W 496 r. Chlodwig przyjął chrzest w obrządku łacińskim. Za panowania Chlodwiga państwo Franków obejmowała prawie całą Galię z wyjątkiem wybrzeża Morza Śródziemnego. Frankowie szybko przyswajali sobie elementy rzymskiej kultury i asymilowali się z rzymską ludnością Galii.

b) Początkowo państwem rządziła dynastia Merowingów, w VIII w. władzę przejęli Karolingowie.

c) Państwo Franków było **państwem patrymonialnym**, co oznacza, że władca traktował je jako swoją prywatną własność. Zwyczajowo dzielił je przed śmiercią między swoich synów co przyczyniało się do coraz większego rozbitcia wewnętrznego i osłabiania autorytetu władcy.

d) Najważniejszym urzędnikiem na dworze władcy Franków był zarządca dworu (intendent dworski) czyli *majordomus* – **majordom**. Ostatni majordom przejął władzę jako pierwszy władca z dynastii Karolingów, był to **Pepin Mały**.

e) Najwybitniejszym władcą w państwie Franków był Karol Wielki.

3. **Monarchia Karola Wielkiego (768 – 814)**

a) **rozwój terytorialny państwa i nawracanie pogan** – Karol przez całe życie toczył wojny. Pragnął odrodzić cesarstwo uniwersalistyczne. Rozszerzył granice od Łaby, po Morze Północne aż po rzekę Ebro w Hiszpanii. Dzięki podbojom stworzył mocarstwo dorównujące potęgą Cesarstwu Bizantyjskiemu.

b) **Karol Wielki przekształcił państwo Franków w cesarstwo. Papież koronował go na cesarza w Rzymie w 800 r.**

c) Władca uważał państwo za swoją własność – **monarchia patrymonialna**- dlatego dzielił je pomiędzy spadkobierców. Podzielił państwo na hrabstwa, zarządzanie przez hrabiów. Wykonywali oni polecenia królewskie, dowodzili pospolitym ruszeniem.

d) stolicą państwa był Akwizgran, ale w rzeczywistości władca podróżował po kraju.

e) **Reformy Karola Wielkiego**

- reforma monetarna – srebrny denar,

- reforma szkolnictwa – szkoły katedralne, uczono siedmiu sztuk wyzwolonych, powrót do łaciny klasycznej, przepisywanie ksiąg w skryptoriach przez kopistów minuskułą karolińską,

- budowle w stylu bizantyjsko – raweńskim.

4. **Upadek państwa Franków**

a) Karol Wielki przekazał przed śmiercią władzę nad swoim państwem synowi Ludwikowi Pobożnemu. Po śmierci Ludwika w 840r. jego trzej synowie postanowili podzielić pomiędzy siebie potężne państwo.

b) **W 843 r. w Verdun** doszło do podziału kraju pomiędzy braci:

- Karol Łysy otrzymał zachodnią część kraju – późniejsza Francja,

- Ludwik Niemiecki - wschodnia część kraju (terytoria na wschód od Renu) – późniejsze Niemcy,

- Lotariusz – ziemie położone centralnie, Włochy, tytuł cesarski.

c) Skutki traktatu – po śmierci Lotariusza jego część została podzielona. W ten sposób zaczęła się historia państw: Francji i Niemiec. Nowe państwa przejęły od cesarstwa wszelkie zdobycze.